

Zkušební okruhy a otázky SZK bakalářského programu DEMOGRAFIE od akademického roku 2020/2021 (MSZDB012)

A. Demografie, demografická analýza a populační prognózy

1. Demografie jako obor, jeho historie, význam a postavení mezi vědními obory, základní demografické procesy a události.
2. Nejdůležitější teoretické koncepty demografie, jejich konkrétní příklady.
3. Demografická data – způsoby jejich získávání, zdroje dat (stav v minulosti/současnosti, ve světě/v ČR).
4. Demografická síť a princip konstrukce demografických ukazatelů.
5. Základní demografické struktury populace – jejich formování, současné trendy a význam pro reprodukci populace.
6. Standardizace v demografii – její princip, význam a příklady aplikace, volba standardu.
7. Tabulky života – jejich princip, využití, možnosti aplikace a způsob konstrukce.
8. Analýza procesu porodnosti a plodnosti – základní ukazatele a jejich konstrukce, možnosti a cíle analýzy, nejdůležitější zdroje dat a relevantní teoretické koncepty demografie.
9. Analýza procesu úmrtnosti – základní ukazatele a jejich konstrukce, možnosti a cíle analýzy, nejdůležitější zdroje dat a relevantní teoretické koncepty demografie.
10. Analýza procesu sňatečnosti – legislativa, základní ukazatele a jejich konstrukce, možnosti a cíle analýzy, nejdůležitější zdroje dat a relevantní teoretické koncepty demografie.
11. Analýza procesu rozvodovosti – legislativa, základní ukazatele a jejich konstrukce, možnosti a cíle analýzy, nejdůležitější zdroje dat.
12. Analýza procesu potratovosti – legislativa, základní ukazatele a jejich konstrukce, možnosti a cíle analýzy, nejdůležitější zdroje dat.
13. Souhrnné ukazatele reprodukce obyvatelstva, jejich konstrukce, interpretace a klíčové zdroje dat.
14. Modely stabilní a stacionární populace – princip, význam a jejich konstrukce.
15. Demografické prognózy a projekce – principy, metody konstrukce, nejdůležitější zdroje dat.

B. Populační vývoj ČR a světa a jeho perspektivy

1. Hlavní rysy vývoje obyvatelstva na území ČR od nejstarších dob do konce 18. století.
2. Populační vývoj na území ČR v 19. století a v první polovině 20. století.
3. Populační vývoj po roce 1950 v České republice.
4. Proces porodnosti a plodnosti – minulé i současné trendy ve světě a v ČR, rozdíly mezi státy a makroregiony, regionální diference.

5. Proces úmrtnosti – minulé i současné trendy ve světě a v ČR, rozdíly mezi státy a makroregiony, regionální diferenciace, nejčastější příčiny smrti ve světě, v Evropě a v ČR.
6. Proces sňatečnosti a formování partnerství – minulé i současné trendy ve světě a v ČR.
7. Proces rozvodovosti – trendy od druhé světové války do současnosti ve světě i v ČR.
8. Proces potratovosti – trendy od druhé poloviny 20. století do současnosti ve světě i v ČR.
9. Celkové trendy populačního vývoje (počtu obyvatel a nejdůležitějších demografických struktur) po druhé světové válce ve světě, světových makroregionech, evropských státech a specificky v ČR, nejlidnatější státy světa.
10. Demografické prognózy a projekce – možný budoucí vývoj počtu obyvatel a hlavních demografických struktur populace ČR.
11. Demografické prognózy a projekce – možný budoucí vývoj počtu obyvatel a hlavních demografických struktur populace světa, rozlišení vyspělých a rozvojových států nebo vybraných makroregionů světa.
12. Urbanizace, migrace a rozmístění obyvatelstva ve světě a v ČR – základní trendy a demografické důsledky.
13. Demografická specifika ekonomicky vyspělých zemí a regionů světa.
14. Demografická specifika rozvojových zemí a regionů světa.
15. Významné změny věkové struktury populace světa, světových makroregionů, států a ČR a jejich dopady – stárnutí populace, demografická dividenda, populační moment.